

У сваком од ових збегова (бицина) био је искупљен народ из читаве једне области (мемлекет). Из њих толико робља повадише да то не би из овога или онога разлога кадар био описати ни највештји писар.

У овим страшним бојевима могле су се видети овакве епизоде: У дну окомите стене, поред какве планине, исламска је војска збуњеног неверника ринула у провалију. На путу усеченом у камен у облику басамака, гушајући се и тукући се, долазили су до ждрела "бицине" и ту, где су били искупљени неверници, ту би газије долазили један за другим. Ту би се неверник за дуго држао и одупирао. У овим страшним бојевима, у ждрелу збег, кад победе газије, тад би се ударало сабља на сабљу, ту су се противници хватили закосе, за браде. У тој борби најзад ухватио би се муслиман са неверником у коштак, обгрлили би се, па тако загрљени полетели би донекле заједно у ваздух. Тако из ваздуха летећи, уз очајне крике, падали су доле час главом час рукама на земљу и тако би своје делове тела размрскавали у комаде.

Кад се борба завршавала исламском победом, пре но што би се отпочело робљење и пљачкање, многи су неверник и неверница, младић и девојка, и деца, из страха да их Турчин не би узео, испуштали душу скачући својевољно у провалију

Од топовског и пушчаног дима облаци су се дизали,
Из људских телеса крв се лила као киша из облака.

Часни Шериф-ед-дин Језиди, хвалописац Тимуров, претерујући рекао је: "Оваког цара нигде није било, нити ће после њега бити таквог владоаца".

Па ипак онај цар (мисли на Мехмеда II) био је као Скендер
(Александар).

Највешћи од песника рекао је нешто што је неистина.
Него да наставимо причу.

Војска коју је предводила победа коме се год граду или збегу окрнула, бојом помоћи лако их је освајала и односила победу. Ова величанствена и сјајна војска, увек победоносна, разли се по оној пространој и богатој земљи као морски вал и пружи руку да роби и пљачка. И, као што смо напред казали, сваки газија није мање уловио од пет и десет и петнаест робова и робинђа (газела) стаса витка и висока као селвије, а очију сјајних као месец. По гласу оног ајета: "Много је, узмите" награбише се силног блага живог и мртвог (стоку и новац и друге вредности) и плена свакојаког.

Добром срећом султан постави свој чадор у месту званом *Травник*. Доведоше језике. Упиташе их где се налази краљ и, кад се поуздано дознало, да се он налази у граду *Јајцу*, издаде се царска заповест, која се мора брзо извршити, да Махмуд паша са румелијском војском пође против краља.

Каква војска! Сваки војник је као лав и пантер. Храбар је сваки као Рустем, а убојит као Хезбер.

Зли краљ, не знајући о овоме ништа, беше се затворио у граду и уљуљкиваше се незнањем и гордошћу, кад Махмуд паша стиге на обалу реке *Врбаса*⁵⁰⁵ у нахији Јајце. Ухватише "језик". Сазнадоше да је краљ јуче око ибидије са својом гардом и свитом отишао у правцу града *Сокола*⁵⁰⁶. Чим се овај извештај добио, одмах, незадржавајући се, управитише напад на град *Соко*. Због изванредно јаког положаја самог места, неверник поче да се енергично брани и бије. Ухватише други "језик". Он извести да је краљ доиста синоћ дошао, па, пошто нас је охрабрио и за себе задобио, он је напустио наш град и отишао у правцу ка граду *Кључу*. Кад се ова вест од "језика" потврдила, будући се између *Кључа* и *Сокола* налази једна врло опасна и тврда клисура (дербенд), то се указала потреба да се одржи ратно веће. Саветујући се команданти (бегови) рекоше: "Пошто нам срећа овога пута није била наклоњена, другим речима, није нам пошло за руком да краља опседнемо у Јајцу; краљ је један способан и лукав неверник; као каква утвара он је способан да прелази са планине на планину; овако многобројну царску војску сместити у оваквим гудурама и теснацима налазимо да не би било промишљено; него, рекоше, хајде да одемо и опседнемо град Јајце". Међутим са тим се мишљењем не сложи Махмуд паша. Са промишљивошћу њему својственом и способношћу да се уме снаћи у тешким ситуацијама рече: "Пошто сам добио вест о невернику, он је стрелом рањени мој лов. Гонићу га даље. Месно становништво у страху од војске склања жене и децу по неприступачним местима. Њима није ни на крај памети да дођу у кланац. Њима су главе на улазу тих њихових збегова". Бегови се сложише са овим мишљењем и планом. По речима оног ајета: "Ти с Богом иди напред и бори се, а ми ћемо овде да седимо" и бегови од душе и срца рекоше:

Где твој башмак ступи,
Тамо ваља да падне наша глава.

Написано: Дрбав, очевидно рђаво прочитана реч.

506 Написано: Сокол.